

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби якості
освіти України

21.06.2024 № 01-10/195

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Східні мови»

базова середня освіта,

адаптаційний цикл

5-6 класи

Вступ

Освітня програма базової середньої освіти адаптаційного циклу (5–6 класи) (далі – освітня програма) розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 N 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. Освітня програма є основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених Державним стандартом вимог до обов’язкових результатів навчання учнів.

У Київській гімназії східних мов №1 відповідно до Статуту гімназії предметом поглибленого вивчення є одна зі східних мов (китайська, японська, корейська, арабська, турецька, перська (фарсі), гінді). Другою іноземною мовою, що вивчається з першого класу, є англійська.

Індивідуальна освітня траєкторія учнів формується шляхом визначення власних освітніх цілей та реалізується через індивідуальні заняття й індивідуальні консультації (стаття 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Освітня програма розроблена педагогічним колективом Київської гімназії східних мов №1.

Освітня програма містить:

- 1) вступ;
- 2) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою або продовжити навчання за цією програмою, якщо вони навчалися за іншою освітньою програмою;
- 3) загальний обсяг навчального навантаження;
- 4) навчальний план (навчальні плани) з розподілом годин між освітніми галузями/предметами/інтегрованими курсами за роками навчання та циклами;
- 5) перелік навчальних програм;

6) опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій для використання під час впровадження освітньої програми;

7) опис видів/форм оцінювання та його інструментарію.

Програму побудовано з врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових компетентностей і наскрізних умінь;
- логічної послідовності і достатності засвоєння здобувачами освіти ключових компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів учнів.

Мета і завдання освітньої програми

Метою і завданням освітньої програми є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

В освітній програмі окреслено рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом.

Пріоритетним завданням освітньої програми є полікультурне навчання підростаючого покоління на засадах толерантності і загальнолюдських

цінностей, а також формування в учнів активної життєвої позиції, громадської ініціативи, патріотизму. Метою полікультурного навчання і виховання є:

- формування особистості, здатної усвідомити свою соціокультурну приналежність;
- оволодіння знаннями про мовну та культурну багатоманітність свого середовища;
- шанобливе ставлення до представників інших культур та визнання їхнього права на своєрідність та неповторність;
- формування і розвиток практичних вмінь ефективної співпраці з представниками інших культур.

Зміст програми дає можливість формувати в учнів такі ключові компетентності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися українською, англійською та східними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

- читати з розумінням;
- висловлювати власну думку в усній і письмовій формі;
- критично і системно мислити;
- логічно обґрунтовувати позицію;
- діяти творчо;

- виявляти ініціативу;
- конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики;
- приймати рішення;
- розв’язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими.

Щоб набувати ключових компетентностей і наскрізних умінь, учні навчаються за діяльнісним підходом. Відповідно до концепції НУШ освітньою програмою передбачено інтегроване та проєктне навчання. Це сприяє тому, що учні отримають цілісне уявлення про світ, адже вивчають явища з точки зору різних наук та вчать вирішувати реальні проблеми за допомогою знань із різних предметів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати або продовжити навчання за цією освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до 5 класу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти), та які раніше вивчали східну мову. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань із навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька
- Фізична культура

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через окремі навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література»; «Іноземна мова. Східні мови» (китайська /японська /корейська /арабська /турецька /перська (фарсі) /гінді), «Друга іноземна мова. Англійська мова».

Математична освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Математика».

Природнича освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Пізнаємо природу», у 6-му класі також через навчальний предмет «Географія».

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь реалізується шляхом вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» та курсу морального спрямування «Вчимося жити разом».

Громадянська та історична освітня галузь у 5-му класі реалізується через навчальні предмети «Вступ до історії України та громадянської освіти», у 6-му – «Історія України. Всесвітня історія».

Інформатична освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Інформатика».

Технологічна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Технології».

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Мистецтво».

Освітня галузь Фізична культура реалізується через предмет «Фізична культура». Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів враховуються результати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради (протокол №5 від 03.06.2022) при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів («Мистецтво», «Фізична культура») у позашкільних закладах.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у базовому навчальному плані Державного стандарту (Додаток 23). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі встановлено в межах, визначених у Державному стандарті. Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-х класів

<i>Назва освітньої галузі</i>	<i>Навчальне навантаження</i>	Кількість годин 5 клас
Мовно-літературна	На тиждень	12
	На рік	420
Математична	На тиждень	6
	На рік	210
Природнича	На тиждень	2
	На рік	70
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1
	На рік	35
Громадянська та історична	На тиждень	1
	На рік	35
Технологічна	На тиждень	1
	На рік	35
Інформатична	На тиждень	1
	На рік	35
Мистецька	На тиждень	1

	На рік	35
Фізична культура	На тиждень	3
	На рік	105
Вибірковий освітній компонент Друга іноземна мова (англійська)	На тиждень	3
	На рік	105
Усього	На тиждень	31
	На рік	1085
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету без урахування поділу на групи	На тиждень	31
	На рік	1085
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28
	На рік	980

Загальний обсяг навчального навантаження для 6-х класів

<i>Назва освітньої галузі</i>	<i>Навчальне навантаження</i>	Кількість годин 5 клас
Мовно-літературна	На тиждень	12
	На рік	420
Математична	На тиждень	6
	На рік	210
Природнича	На тиждень	4
	На рік	140
Соціальна і здоров'язберезувальна	На тиждень	1
	На рік	35
Громадянська та історична	На тиждень	2
	На рік	70
Технологічна	На тиждень	1
	На рік	35
Інформатична	На тиждень	1
	На рік	35
Мистецька	На тиждень	1
	На рік	35
Фізична культура	На тиждень	3
	На рік	105
Вибірковий освітній компонент Друга іноземна мова (англійська)	На тиждень	3
	На рік	105

Усього	На тиждень	34
	На рік	1190
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету без урахування поділу на групи	На тиждень	34
	На рік	1190
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	31
	На рік	1085

Навчальний план

Навчальний план розрахований на 5-денний робочий тиждень.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5 класи	6 класи
Інваріантна складова			
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1	1
	Іноземна мова (Східні мови)	5	5
	Друга іноземна мова (Англійська мова)*	3	3
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	1	1
Математична	Математика	6	6
Природнича	Пізнаємо природу (інтегрований курс)	2	2
	Географія	-	2
Технологічна	Технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Вчимося жити разом	0,5	0,5
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		31	34
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28	31

*Вибірковий освітній компонент може бути використаний для вивчення другої іноземної мови (англійська мова).

Модельні та навчальні програми, що використовуються в освітньому процесі

Навчальний предмет/інтегрований курс	Модельні навчальні програми/навчальні програми		Наявність грифу/затвердження
	Назва	Автор	
Мовно-літературна освітня галузь			
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавренчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л. П., Удніцька Н. П., Турияниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Іноземна мова			
Корейська мова	Навчальна програма з корейської мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Вдовиченко К. Б.	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022 №22.1/12-Г-98
Японська мова	Навчальна програма з японської мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Бойцова З. Ю., Антипова А. О., Івахненко Н. Г.	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022 №22.1/12-Г-96
Турецька мова	Навчальна програма з турецької мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Айдин І. А., Джигора Н. О.	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022

			№22.1/12-Г-93
Перська мова	Навчальна програма з перської мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Подгорний Г. В.	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022 №22.1/12-Г-92
Китайська мова	Навчальна програма з китайської мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Ковальчук А. О., Сократова Л. Г.	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022 №22.1/12-Г-95
Мова гінді	Навчальна програма з мови гінді для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Хмелькова Д. В.	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022 №22.1/12-Г-97
Арабська мова	Навчальна програма з арабської мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.	Ахмад О. Р., Саліх Саліх Абд	Лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України від 07.06.2022 №22.1/12-Г-94
Друга іноземна мова (Англійська мова)	Модельна навчальна програма. «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Математична освітня галузь			
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Природнича освітня галузь			
Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795

Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6 клас»	Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795 (у редакції наказу МОН України від 09.02.2022 № 143
Громадянська та історична освітня галузь			
Вступ до історії України та громадянської освіти	5 клас. Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Історія України. Всесвітня історія.	Модельна навчальна програма. «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас»	Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелещенко Т. В., Щупак І. Я.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь			
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи інтегрований курс» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н. І., Василяшко І. П.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Вчимося жити разом	Модельна навчальна програма «ВЧИМОСЯ ЖИТИ РАЗОМ. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Технологічна освітня галузь			
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Інформатична освітня галузь			
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Морзе Н. В., Барна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Мистецька освітня галузь			
Мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Фізична культура			

Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795 у редакції наказу МОН України від 10.08.2021 року № 898
------------------	---	--	---

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку учнів, їхніх освітніх потреб.

Форми здобуття освіти:

- інституційна (очне навчання, дистанційне навчання, змішане навчання).
- індивідуальна (екстернат, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи навчальних занять:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також освітньою програмою передбачено такі форми організації освітнього процесу, як екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відеоуроки тощо.

Педагогічні працівники мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих

предметів. Педагогічні працівники та учні повинні дотримуватись академічної доброчесності.

Дистанційне навчання може бути організовано за допомогою поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Meet, Instagram, Google, Hangouts тощо; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; використання безкоштовних веб серверів та платформ, наприклад «На урок», «Prometheus», відеоуроки на You Tube, уроки «Всеукраїнської школа онлайн», Google, Classroom, Moodle, Microsoft Teams тощо. Основними формами онлайн-комунікації є відеоконференції, форуми, чати, блоги, анкетування, електронна пошта тощо.

Форми, види, інструментарій оцінювання результатів навчання учнів

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання. Формулюються об'єктивні і зрозумілі для здобувачів освіти навчальні цілі на певний період (заняття, тиждень, період відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною або модельною навчальною програмою, та критерії оцінювання. Педагоги впроваджують поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Формувальне оцінювання здійснюється через:

- спостереження вчителя за навчальною та іншою діяльністю учнів;
- аналіз портфоліо учнівських робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- прийоми зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання. Результати річного оцінювання відображено у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/учениці в кінці навчального року, за шкалою (системою), визначеною законодавством.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюються відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм:

- усної (шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники, які працюють за освітньою програмою, здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Рівні результатів навчання учнів визначаються за:

- сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових компетентностей;
- володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальною активністю;
- мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

Види інструментів оцінювання:

- закриті запитання;
- відкриті запитання;
- інтерв'ю;
- рольові ігри і моделювання;
- спостереження;
- презентації, проєкти.

Творчі методи та такі, що стимулюють активність (портфоліо; тематичний колаж; картки з тестами або ситуаціями для інтерактивних ігор; пам'ятка із вивченої теми; вірш, пісня, сценарій гри або вистави, які стосуються теми заняття).

Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація в тому числі й з використанням інформаційно-

комунікаційних технологій;

- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.